

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 335/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. S. D., zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Friedrichom, Advokátska kancelária, Žriedlová 3, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho práv garantovaných čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 5 Nt 29/2012 z 3. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Konanie o sťažnosti JUDr. S. D. z a s t a v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. januára 2014 doručená sťažnosť JUDr. S. D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich práv garantovaných čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 Nt 29/2012 z 3. decembra 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Sťažovateľ uviedol, že nepriznaním nákladov za vyhotovenie fotokópie trestného spisu zo strany okresného súdu a zároveň tým, že tieto náklady okresný súd neposúdil ako účelné, zasiahol okresný súd do práva sťažovateľovho klienta na právnu pomoc, pretože jednak preniesol tieto náklady výlučne na sťažovateľa (advokáta), no zároveň tým stanovil aj formálnu prekážku výkonu klientovho práva na právnu pomoc a sťažovateľovej povinnosti kvalifikovane túto povinnosť poskytnúť. Sťažovateľ sa domnieva, že právo klienta na právnu pomoc bolo vzájomne nerozlučne prepojené so sťažovateľovou povinnosťou túto právnu pomoc poskytnúť, pričom zároveň v tomto konkrétnom prípade bolo povinnosťou okresného súdu neklásť právu klienta a výkonu obhajoby sťažovateľa prekážky.

3. Zároveň sťažovateľ prejavil nesúhlas s argumentáciou okresného súdu uvedenou v napadnutom uznesení, podľa ktorej si mal zabezpečiť kópie prostredníctvom vlastného fotoaparátu. S týmto tvrdením sťažovateľ nesúhlasil z viacerých dôvodov, najmä preto, že fotografovanie cca 1000 strán by zabralo neúmerné množstvo času, kúpu fotoaparátu vhodného na vyhotovenie kópií by si nemohol uplatniť v rámci náhrady trov obhajoby, ak by aj vlastnil vhodný fotoaparát, následnou tlačou 1000 strán by mu vznikli ďalšie náklady, ktorých vynaloženie by si nemohol uplatniť v rámci náhrady trov obhajoby.

4. Sťažovateľ sa domnieva, že okresný súd napadnutým rozhodnutím nerešpektoval skutočnosť, že ustanovením obhajcu v trestnom konaní dochádza k vzniku osobitného vzťahu, ktorý je založený autoritatívnym rozhodnutím súdu, teda opatrením vydaným na základe ustanovení Trestného poriadku.

5. Sťažovateľ uviedol, že právu na právnu pomoc však koreluje aj povinnosť štátu znášať trovy obhajoby v prípade ustanovenia obhajcu. Podľa sťažovateľa súd na rozdiel od

súkromnoprávneho zmluvného vzťahu nemôže s advokátom „vyjednávať“ o podmienkach poskytovania právnych služieb, súd musí preto rešpektovať ustanovenia právnych predpisov. Je preto neprijateľné, ak súd bude klásť prekážky výkonu obhajoby tým, že bude sťažovateľovi klásť podmienky (napr. povinnosť zaobstarať si na vlastné náklady fotoaparát, počítačové vybavenie a následnú tlač trestného spisu klienta), ktoré vopred sťažovateľovi neboli známe, a navyše takéto povinnosti neobsahuje žiaden právny predpis. Týmto konaním okresný súd porušil podľa sťažovateľa aj ustanovenia čl. 2 ods. 2 ústavy.

6. Sťažovateľ ako činný advokát si dovoľuje upriamiť pozornosť aj na ustálenú judikatúru okresných súdov, ktoré v právoplatných uzneseniach priznali obhajcom náhradu vecných nákladov za vyhotovenie fotokópie trestných spisov klientov. Bežnou súdnou praxou podľa názoru sťažovateľa je priznávanie náhrady vecných nákladov za fotokópie spisu. Postupom okresného súdu bolo podľa vyjadrenia sťažovateľa porušené jeho základné právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ústavy tým, že sa okresný súd bezdôvodne odchýlil od doterajšej judikatúry, ale aj tým, že zasiahol do základných práv a slobôd sťažovateľa uvedených v sťažnosti.

7. Sťažovateľ sa domnieva, že okresný súd zasiahol do jeho práva vlastníť majetok tým, že mu nepriznal náhradu za vyhotovenie fotokópie trestného spisu jeho klienta. Ide pritom o výdavky, ktoré by sťažovateľ nebol inak vynaložil, pričom výdavky za vyhotovenie fotokópie trestného spisu klienta uhradil výlučne z vlastných prostriedkov. Z uznesenia okresného súdu vyplýva aj tá skutočnosť, že obhajca v žiadnom prípade nemá nárok na náhradu nákladov spojených s vyhotovením fotokópie trestného spisu, pretože buď má advokát študovať spis v informačnej kancelárii súdu, alebo si ho nafotiť digitálnym fotoaparátom a tlačiť na vlastné náklady. Prístup, ktorý zvolil okresný súd pri posudzovaní náhrady prostriedkov vynaložených sťažovateľom, preto sťažovateľ považuje za zásah do jeho práva vlastníť majetok, pre ktorý neexistuje žiaden zákonný základ.

8. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že jeho práva garantované čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu boli porušené, ďalej

aby ústavný súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie a aby priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

9. Sťažovateľ doručil ústavnému súdu 19. mája 2014 podanie označené ako „spät'vzatie sťažnosti“, v ktorom oznámil, že svoju sťažnosť doručil ústavnému súdu 29. januára 2014, ktorou namieta porušenie práv garantovaných čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Nt 29/2012 z 3. decembra 2013, berie späť v plnom rozsahu a navrhol, aby ústavný súd v súlade s § 54 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) konanie zastavil.

III.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 54 zákona o ústavnom súde ak sťažovateľ vezme svoju sťažnosť späť, ústavný súd konanie o nej zastaví okrem prípadu, ak ústavný súd rozhodne, že spät'vzatie sa nepripúšťa, najmä ak sťažnosť smeruje proti takému právoplatnému rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu, ktoré mimoriadne závažným spôsobom porušujú základné práva alebo slobody sťažovateľa.

IV.

11. Z citovaného ustanovenia § 54 zákona o ústavnom súde vyplýva, že zákon o ústavnom súde ponecháva ústavnému súdu možnosť o. i. rozhodnúť, že záujem na ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa je dôležitejší než rozhodnutie sťažovateľa vziať svoju sťažnosť späť (porov. [II. ÚS 38/96](#), II. ÚS 256/2013), a teda rozhodnúť, že späťvzatie sťažnosti sa nepripúšťa. Ústavný súd sa vo svojej judikatúre prihlásil k materiálnemu chápaniu ochrany základných práv a slobôd, a tak ústavný súd musí pri prerokovávaní späťvzatia sťažnosti a rozhodovaní o zastavení konania skúmať, či zastavením konania v dôsledku späťvzatia sťažnosti nebudú mimoriadne závažným spôsobom porušené základné práva a slobody sťažovateľa.

12. V danom prípade ústavný súd dospel k záveru, že v dôsledku späťvzatia sťažnosti nebudú mimoriadne závažným spôsobom porušené základné práva a slobody sťažovateľa a že nie sú dôvody na to, aby rozhodol, že späťvzatie sa nepripúšťa. Vychádzal pritom aj zo skutočnosti, že k späťvzatiu sťažnosti došlo ešte pred rozhodnutím ústavného súdu o jej prijatí na ďalšie konanie podľa [§ 25](#) zákona o ústavnom súde, a aj preto akceptoval prejav vôle sťažovateľa.

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2014